

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Diarienummer:

Datum:

Handläggare: Anna Svensson

Organisation: Arbetsmarknadsnämnden, Integration- och arbetsmarknadsförvaltningen

Inledning	8
Grunder för ekonomiskt bistånd	8
Principer	8
4 kap. 1 § SoL	9
Anmälan om god man eller förvaltare	10
Anmälan om oro för barn	10
Barnperspektiv	10
Felaktiga utbetalningar	11
Handlingsplan	11
Hembesök	11
Kommunens yttersta ansvar, Bosättning och Vistelsekommun	11
Nödsituation	12
Rättssäkerhet	12
Självförsörjning	12
Återkrav	13
9 kap. 1 § SoL	13
9 kap. 2 § SoL	13
9 kap. 3 § SoL	13
Försörjningsansvar	14
Barn och ungdomar	14
Ungdom över 18 år som inte studerar	14
Ensamkommande ungdomar	14
Giftna ungdomar under 21 år som studerar	14
Makar, registrerade partners, Sambos mm	14
Separation/Skilsmässa	15
Förutsättningar för rätten till ekonomiskt bistånd	15
Arbetsföra	15
Stå till arbetsmarknadens förfogande	15
Krav på aktivitet	16
Utebli från aktivitet eller arbetsökande	16
Besök/rekreativ vistelse på annan ort	16
Hinder att stå till arbetsmarknadens förfogande	16
Sjukdom	17
Rehab	17

Olika myndigheter ansvarar för olika områden inom rehabiliteringen.	17
Missbruksproblematik	17
Företagare	18
Föräldralediga	18
Studerande	18
Vuxenstuderande	18
Studerande med biståndsbehov under ferier	19
SFI	19
Ungdomar under 21 år	19
Studerande utan rätt till studiemedel	19
Studerande i arbetsmarknadsinsatser	19
Utländska medborgare	20
Anhöriginvandring	20
Asylsökande och övriga som sökt uppehållstillstånd	20
Brittiska medborgare	21
EU/EES-medborgare	21
Nyanlända	21
Saknar uppehållstillstånd eller uppehållsrätt i Sverige	22
Tidsbegränsat uppehållstillstånd (TUT)	22
Återvandring	22
Vistelse vid sjuk-, behandling- och kriminalvård	22
Pensionärer	23
Inkomster och tillgångar	23
Ideellt skadestånd räknas normalt som tillgång.	23
Barn och ungdomars inkomster	24
Inkomster <i>för</i> barn och ungdomar	24
Inkomst av arbete gällande barn och ungdomar	24
Ensamkommande	24
Jobbstimulans	25
Undantagna inkomster	25
Tillgångar	27
Barns- och ungdomars tillgångar	27
Bil innehav	27
Fasta tillgångar	27

Undantagna tillgångar	28
Försörjningsstöd och livsföring i övrigt	28
Försörjningsstöd	28
Riksnorm	28
4 kap. 3 § SoL	28
Hushållets sammansättning	29
Riksnorm till en högre nivå	29
Kläder och skor	29
Fritidsaktiviteter	29
Funktionsnedsättning	29
Fördyrade matkostnader	30
Specialkost	30
Umgänge med barn	30
Riksnorm till en lägre nivå	30
Boendekostnad	31
Skälig bostadsstorlek	31
Oskälig boendekostnad	31
Boendekostnader vid olika boendeformer	32
Hyresrätt	32
Bostadsrätt	32
Egen fastighet	32
Andrahandskontrakt	32
Inneboende	33
Hyresdel vid hushållsgemenskap	33
Delat boende	33
Inneboendekontrakt	34
Andra boendeformer	34
Bistånd till eget boende	34
Elkostnad	34
Uppvärmningskostnad	35
Hemförsäkring	35
Medlemsavgift Fack och A-kassa	35
Arbetsresor/Busskort	35
Livsföring i övrigt	36

Barnomsorgsavgift	36
Begravningskostnader	36
Bilkostnad	36
Cykel eller annan fritidsutrustning/fritidsaktiviteter	37
Dator	37
Depositionsavgift	37
Flyttkostnader	37
Försäkringar	37
Glasögon/kontaktlinser	37
God man	38
Hemtjänst	38
Trygghetslarm	38
Hemutrustning	38
Hjälpmedel	38
Ortopediska skor	38
Hörapparat	39
Identitetshandlingar och medborgarskap	39
ID-handlingar	39
Främlingspass	39
Omprövning/förnyelse av uppehålls – och arbetstillstånd (UAT)	39
Svenskt medborgarskap	39
Internet	39
Juridiska avgifter, Rättshjälp och Rättshjälpsavgift	39
Kostnader i samband med ekonomiskt bistånd.	40
Körkort	40
Läkarvård och medicin	40
Provtagning i samband med körkortsutredning	41
Psykoterapi, alternativ medicinsk behandling etc.	41
Magasinering	41
Omkostnader vid vistelse på behandlingshem	41
Boendekostnad	42
Personliga kostnader (fickpengar)	42
Särskilda kostnader	42
Resor	42

Aktivitet och Arbetsresor	42
Begravningsresor	43
Färdtjänst	43
Inställelse till domstol	43
I samband med anhöriginvandring	43
Resekostnader ut från Sverige (utländska medborgare)	43
Frivillig återvandring	43
Sjukresor	43
Skolresor	44
Söka arbete	44
Umgängesresor	44
Övriga resor	44
Semester	44
Skulder och avbetalningar	45
Spädbarnsutrustning	45
Tandvård	45
Akut tandvård	45
Nödvändig tandvård	45
Telefon	46

Inledning

Ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen är relaterat till det enskilda hushållets behov och det skiljer ekonomiskt bistånd från de flesta andra svenska bidragssystemen. I Linköpings kommun ansvarar arbetsmarknadsnämnden för de frågor som är förknippade med försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen.

Syftet med Arbetsmarknadsnämndens riktlinjer för ekonomiskt bistånd är likabehandling i kommunen när det gäller såväl bidragsnivå och förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd. Det innebär att alla sökande ska få sina ansökningar bedömda, samt erbjudas insatser utifrån sina individuella förutsättningar. Det gäller oavsett ålder, kön, etniskt ursprung, hudfärg, språk, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Riktlinjerna anger vad som är skälig levnadsnivå i normalfallet. Enligt socialtjänstlagen ska en individuell behovsprövning alltid göras. Bedömningen ska präglas av en helhetsbedömning av den enskildes eller hushållets hela situation, frivillighet och självbestämmande samt normalisering, kontinuitet, flexibilitet och närhet.

Individer som söker ekonomiskt bistånd i Linköpings kommun möts med en positiv förväntan om arbetsförmåga. Vi ser till möjligheter och förmågor som tillgångar för att nå egen försörjning och anpassar insatserna för att överbrygga eller åtgärda försörjningshinder.

Grunder för ekonomiskt bistånd

Principer

Rätten till ekonomiskt bistånd regleras i socialtjänstlagen (SoL) och rättspraxis.

Ekonomiskt bistånd omfattar två delar:

- Att bedöma rätten till bistånd
- Att vägleda klienten mot egen försörjning.

Arbetet ska inriktas på att frigöra och utveckla individens egna resurser samt präglas av respekt för individens självbestämmanderätt och integritet, i enlighet med 1 kap. 1 § SoL.

En viktig princip i SoL är att människor i första hand har ett eget ansvar för sitt liv. Det framhålls särskilt att socialtjänsten inte får frånta enskilda deras ansvar i detta avseende. Socialtjänstens uppgift är att förstärka och komplettera människors egna resurser. Biståndet från socialtjänsten ska stärka den enskildes resurser att leva ett självständigt liv. Insatserna ska alltid utgå från den enskildes behov och livssituation och utformas så att den enskilde så snart som möjligt kan klara sin egen försörjning.

Socialtjänsten har också ett särskilt ansvar att identifiera individer som är utsatta för våld i nära relationer eller som misstänks vara utsatta för prostitution eller människohandel. Individer ska därför tillfrågas om detta och vid behov informeras om vilket stöd som finns att få inom socialkontorets verksamheter.

Socialtjänsten ska bygga på frivillighet, respekt och självbestämmande. Socialtjänsten ska med andra ord tillsammans med den sökande utforma en planering som medverkar och stärker den enskildes möjlighet till självständiga och självförsörjande liv.

I socialtjänstens grund ligger att se till helheten hos en person eller en familj som söker ekonomiskt bistånd. Det innebär att handläggaren i samarbete med den biståndssökande skaffar sig en helhetsbild av personens resurser, försörjningshinder och behov av insatser för att komma i arbete. Ett helhetsperspektiv förutsätter också att arbetsmarknadsnämnden samarbetar med andra myndigheter på olika sätt. Om den enskilde behöver insatser från andra samhällsorgan också, ska arbetsmarknadsnämnden samverka med dem, enligt 3 kap. 5 § SoL.

Skyldigheten att samverka tas även upp i annan lagstiftning än socialtjänstlagen. Det står också i till exempel förvaltningslagen, kommunallagen, hälso- och sjukvårdslagen och socialförsäkringsbalken, SFB.

Hos myndigheter skyddas ofta uppgifter som rör enskildas personliga förhållanden av regler om sekretess och tystnadsplikt. När flera myndigheter samverkar är varje myndighet bunden av den sekretess som gäller för respektive myndighet. Samverkan skall ske med den enskildes samtycke.

Inom socialtjänsten gäller sekretess för uppgifter om enskildas personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Det innebär att uppgifterna som huvudregel omfattas av sekretess. Om en uppgift omfattas av sekretess kan den ändå få lämnas ut under vissa förutsättningar, d.v.s. om det finns en så kallad sekretessbrytande bestämmelse.

4 kap. 1 § SoL

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker individens möjligheter att leva ett självständigt liv.

Den som är arbetsför ska stå till arbetsmarknadens förfogande som innebär att vid behov delta i kompetenshöjande insatser, kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning vid folkhögskola för att vara berättigad till ekonomiskt bistånd, om det inte finns godtagbara skäl till att undantas från kravet.

Anmälan om god man eller förvaltare

Om en klient på ekonomiskt bistånd kan vara i behov av att förordnas god man eller förvaltare enligt föräldrabalken, ska detta anmälas till överförmyndarnämnden. Detsamma gäller om det finns anledning att tro att en förälder inte kommer att förvalta sitt barns egendom på ett betryggande sätt. Anmälan ska även göras till överförmyndarnämnden om en klient inte längre bör ha god man eller förvaltare. Nämndens anmälningsskyldighet i dessa fall framgår av 5 kap. 3 § socialtjänstförordningen och 15 § 6 punkten i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Anmälan om oro för barn

Vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa ska en orosanmälan omedelbart göras till socialkontoret enligt 14 kap. 1 § SoL. Oro för att barn far illa kan grunda sig i förhållanden som påverkar vårdnadshavarens omsorgsförmåga.

Kännedom eller misstanke om att ett barn utsatts för eller bevittnat våld i en nära relation ska alltid anmälas, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:4) om våld i nära relationer.

Skyldigheten att göra orosanmälan gäller för alla barn som vistas i Linköpings kommun, oavsett hemort eller medborgarskap.

Barnperspektiv

FNs Barnkonvention är lag i Sverige. Det är som regel föräldrar som ansöker om ekonomiskt bistånd för att kunna fullgöra sin försörjningsskyldighet för sina barn. I hushåll

där det finns barn och ungdomar ska deras situation alltid uppmärksammas. Detta görs inom Integration och arbetsmarknadsförvaltningen utifrån att beakta barnets bästa.

Fyra av konventionens artiklar anses vara de grundläggande principerna. Det är principen om barnets bästa, barns rätt till inflytande, att varje barn har rätt till liv och utveckling och att inget barn får diskrimineras.

Felaktiga utbetalningar

Ekonomiskt bistånd ska betalas på rättssäkra och korrekta grunder. Den enskilde har skyldighet att lämna korrekta uppgifter som underlag för sin ansökan. Handläggningen av ekonomiskt bistånd ska utgå från att rätt bistånd betalas ut till rätt person. Vid misstanke om att felaktig utbetalning har skett ska en utredning inledas. I utredningen kan ingå kontakter med andra myndigheter, registersökning, hembesök vid behov och annat som bedöms relevant för utredningen.

Om det finns anledning att anta att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd har beslutats, betalats ut eller tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, ska underrättelse om detta lämnas till den myndighet eller organisation som har fattat beslutet (Lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen). Underrättelselagen 3 § är tvingande och kommunen är således skyldig att anmäla misstänkt felaktiga utbetalningar.

Enligt 6 § Bidragsbrottslagen 2007:612 ska socialtjänsten göra en polisanmälan om det finns misstanke om brott. Återkrav enligt 9 kap 1 § Socialtjänstlagen ska göras.

Handlingsplan

Alla som söker ekonomiskt bistånd ska ha en upprättad handlingsplan. En handlingsplan är en överenskommelse mellan den enskilde och handläggaren om hur arbetet med att nå uppsatta mål skall bedrivas.

Hembesök

I vissa fall kan socialtjänsten ha ett befogat intresse av att göra hembesök för att bilda sig en uppfattning om den enskildes rätt till bistånd och som kan vara avgörande för utredningen och bedömningen inför ett beslut. Ett hembesök ska dokumenteras. Detta ska göras i samförstånd med den enskilde.

Kommunens yttersta ansvar, Bosättning och Vistelsekommun

Enligt 2 kap. 1 § socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta ansvar innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

Om individens hemvist är oklar ska utredning ändå visa att alla andra förutsättningar för att ekonomiskt bistånd ska utgå är uppfyllda innan akut bistånd beviljas såsom till exempel giltigt uppehållstillstånd, uppehållsrätt med mera.

Om den enskildes bosättningskommun är klarlagd begränsas vistelsekommunens ansvar till att avse endast akuta situationer.

Med bosättningskommun menas där den enskilde är stadigvarande bosatt (folkbokförd) och har sin naturliga hemvist medan vistelsekommun är den kommun där den enskilde befinner sig när hen ansöker om stöd och hjälp eller det på annat sätt framkommer att personen behöver stöd och hjälp från kommunen.

Nödsituation

Med nödsituation avses framförallt situationer som uppstår akut, oväntat och oförutsett. Det kan exempelvis handla om situationer där den enskilde blivit sjuk eller utsatt för våld.

Ett akut nödläge kan också uppstå när en biståndssökande har kunnat försörja sig men inte gjort det. Även andra situationer kan förekomma, när en enskild inte kan invänta insatser från en annan kommun eller huvudman.

Det kan då bli aktuellt att bevilja personen ekonomiskt bistånd för att ta sig till sin hemort, samt eventuellt pengar till mat och husrum fram till avresan.

Bistånd till akut mathjälp kan dock nekas om sökanden känt till kraven för rätt till bistånd men ändå vid upprepade tillfällen förorsakat ett nödläge.

Rättssäkerhet

Handläggningen av ekonomiskt bistånd ska vara effektiv och bedömningarna likvärdiga. Det innebär att den som är berättigad bistånd varken ska få mer eller mindre än vad hushållet har rätt till enligt lag, vägledande rättskällor och riktlinjer.

Det ligger i hushållets ansvar att lämna korrekta uppgifter samt att ansöka om alla socialförsäkringsförmåner och andra ersättningar som hushållet kan vara berättigad till innan rätten till ekonomiskt bistånd träder in.

Den enskilde har rätt till att få sin ansökan prövad och rätt till ett skriftligt beslut. Beslutet ska vara tydligt och det ska framgå vad den enskilde har ansökt om och vad hen beviljats/beviljats inte och på vilka grunder.

Om den enskilde är missnöjd med beslutet har hen möjlighet att överklaga beslutet. Det ska ske inom 3 veckor från den dagen hen fick beslutet.

Självförsörjning

Det är den enskilde som i första hand har ansvar för sitt liv. Kommunens uppgift är att förstärka och komplettera människors egna resurser. Den enskilde måste själv göra vad den kan för att bli självförsörjande, bland annat vara aktivt arbetssökande, söka alla socialförsäkringsförmåner och så vidare. Ekonomiskt bistånd ska fungera som ett sista skyddsnät inom välfärdssystemet.

Försörjningsskyldighet mellan makar/sambor och försörjningsskyldighet föräldrar mot barn går före rätten till ekonomiskt bistånd, vilket innebär att ena makens eller föräldrars vägran att stå till arbetsmarknadens förfogande kan påverka den andre makens eller barnets rätt till ekonomiskt bistånd.

Återkrav

Grundregeln beträffande ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1§ socialtjänstlagen (SoL) är att den enskilde inte är återbetalningsskyldig. Undantag stadgas i 9 kap 1 och 2 §§ SoL.

9 kap. 1 § SoL

Återkrav av bistånd enligt 4 kap. 1 § ska göras om någon fått ett felaktigt bistånd genom:

- Oriktiga uppgifter
- Underlåtenhet att lämna uppgift.
- Eller på annat sätt förorsakat att bistånd beviljats obehörigen eller med för högt belopp.
-

9 kap. 2 § SoL

Arbetsmarknadsnämnden får återkräva ekonomiskt bistånd som har utbetalats enligt 4 kap 1§ SoL om det har lämnats som:

- förskott på förmån eller
- ersättning till den som är indragen i en arbetskonflikt, eller
- till den som på grund av förhållanden som han eller hon inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster eller tillgångar

Även ekonomiskt bistånd som har lämnats för annat än vad som avses i 4 kap. 1 § SoL får återkrävas om det har getts under villkor om återbetalning.

9 kap. 3 § SoL

Om den enskilde inte frivilligt betalar tillbaka i enlighet med det beslut som fattats kan arbetsmarknadsnämnden föra talan hos Förvaltningsrätten om fastställande av återbetalningsskyldigheten. Detta innebär att arbetsmarknadsnämnden efter Förvaltningsrättens beslut kan föra ärendet till indrivning.

Försörjningsansvar

Barn och ungdomar

Föräldrar är enligt föräldrabalken försörjningsskyldiga för sina barn. Barn och ungdomar räknas som medlemmar både i hushåll där de stadigvarande bor och i hushåll där de vistas under umgängestid. Försörjningsskyldighet upphör när en ungdom fyller 18 år (7 kap. 1 § andra stycket föräldrabalken).

För skolungdomar som studerar i grundskola, gymnasieskola eller annan jämförig grundutbildning kvarstår försörjningsskyldigheten tills ungdomen fyller 21 år. Det gäller oavsett omfattningen av studierna. När en skolungdom har fyllt 21 år eller avslutat sina gymnasiestudier bedöms hen som vuxen vid ansökan om ekonomiskt bistånd.

Om en ungdom under 18 år får barn är ungdomens föräldrar fortfarande försörjningsskyldiga för ungdomen men inte för barnbarnet. Det är ungdomen själv som är försörjningsskyldig för sitt barn (FB 7 kap. 1 §).

Ungdom över 18 år som inte studerar

Föräldrarnas försörjningsskyldighet upphör när en ungdom fyller 18 år (7 kap. 1 § andra stycket föräldrabalken) och inte studerar på gymnasienivå. Det innebär att ungdomen själv är ansvarig för sin ekonomi och ses som ung vuxen

Ensamkommande ungdomar

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till ensamkommande ungdomar i åldern 18–20 år, som studerar på högst gymnasial nivå och som saknar försörjningsskyldiga föräldrar i landet.

- Med ensamkommande ungdomar avses ungdomar som är anvisade till Linköping.
- Med före detta ensamkommande ungdomar avses ungdomar som väljer att avbryta med placeringskommunen (inte Linköping) för att istället bosätta sig i Linköping.
-

Gifta ungdomar under 21 år som studerar

Det är makarnas inbördes ansvar att försörja varandra. Saknar ene maken möjlighet att bistå den andre träder den biståndsbehövande partens föräldrar in som ansvariga. Saknar även de möjlighet att bistå sitt barn är det upp till föräldrarna att söka ekonomiskt bistånd.

Makar, registrerade partners, Sambos mm

Makar, registrerade partners och sambos har ett gemensamt försörjningsansvar för varandra vid ansökan om ekonomiskt bistånd. Personer som stadigvarande bor

tillsammans i ett parförhållande och som har gemensamt hushåll betraktas som sambo. Gemensamma inkomster, tillgångar och skäligena utgifter ska beaktas vid beräkning av biståndsbehov.

Enbart att parterna är folkbokförda på olika adresser, lever på olika platser eller i olika länder hindrar inte att paret kan betraktas som sammanboende i samband med en ansökan om ekonomiskt bistånd om de kan antas leva tillsammans under familjelika förhållanden.

För personer som bor ihop utan försörjningsansvar för varandra beviljas riksnorm enligt personliga kostnader som ensamstående och gemensamma kostnader utifrån andel av hushållet.

Separation/Skilsmässa

För sammanboende gäller att försörjningsskyldigheten upphör när samboförhållandet upphör. Enligt 2 § sambolagen upphör ett samboförhållande när samborna eller någon av dem ingår äktenskap, flyttar isär, eller då någon av samborna avlider.

För makar gäller att den legala underhållsskyldigheten kvarstår så länge äktenskapet kvarstår. Vid ansökan om äktenskapsskillnad kvarstår alltså försörjningsskyldigheten under betänketiden.

Endast i undantagsfall kan bistånd utgå endast till ena parten.

Förutsättningar för rätten till ekonomiskt bistånd

Arbetsföra

Utgångspunkten är att den som söker ekonomiskt bistånd ska vistas i kommunen samt stå till arbetsmarknadens förfogande och delta i aktiviteter motsvarande heltid utifrån sin arbetsförmåga.

Stå till arbetsmarknadens förfogande

Biståndsmottagare som står till arbetsmarknadens förfogande ska delta i aktiviteter motsvarande heltid utifrån arbetsförmåga samt aktivt söka arbete kontinuerligt utifrån kompetens och förutsättningar.

Linköpings kommun vill att alla som söker bistånd ska delta i aktiviteter, för att stärka drivkrafterna för arbete, undvika passivitet, säkerställa korrekta utbetalningar och få tid att rustas för arbetsmarknaden.

Direkt vid nyansökan om ekonomiskt bistånd påbörjas planering mot självförsörjning. De som söker ekonomiskt bistånd ska ha en aktiv individuell handlingsplan med fokus på den enskildes behov och resurser för att förkorta inträdet till arbetsmarknaden.

Handlingsplanen följs upp kontinuerligt i samråd med den enskilde.

Krav på aktivitet

Arbetsmarknadsnämnden får begära att en individ som får ekonomiskt bistånd ska delta i en av nämnden anvisad aktivitet såsom praktik, arbetsrehabilitering, grundutbildning i svenska för invandrare, jobbsökaraktiviteter eller annan kompetenshöjande verksamhet, om hen inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller till fortsatt utbildning och utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella förutsättningar.

Utebli från aktivitet eller arbetssökande

Om en individ som har anvisats till aktivitet avböjer eller uteblir utan godtagbart skäl, får nämnden avslå hens ansökan om ekonomiskt bistånd helt eller delvis. Samma gäller för de som har planering att vara aktivt arbetssökande eller avböjer anvisat arbete. Individ som avbryter sin aktivitet/arbetssökande för att resa och vistas utomlands har inte rätt till ekonomiskt bistånd till sin försörjning, då hen inte bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande i tillräcklig omfattning och försenar sitt inträde på arbetsmarknaden.

Besök/rekreativ vistelse på annan ort

Enbart en vistelse på annan ort under en kortare period medför inte skäl att neka bistånd. Förutsättningarna är att vistelsen på annan ort inte på något sätt medför hinder för en egen försörjning. Vistelsen får inte påverka arbetssökande och möjligheten att ta ett arbete. Inte heller att fullfölja arbetsmarknadsinsats, studier eller nödvändig utredning. Som kortvarig menas maximalt 4 veckor. En individuell bedömning måste göras i varje enskilt fall.

Hinder att stå till arbetsmarknadens förfogande

I vissa fall kan en individ som inte står till arbetsmarknadens förfogande ändå ha rätt till ekonomiskt bistånd, om utredning visar att det finns godtagbara skäl till detta. Skäl kan vara sjukdom, behov att utreda arbetsförmåga, social problematik eller annat.

Till socialtjänsten vänder sig ofta personer som inte omedelbart står till arbetsmarknadens på grund av nedsatt arbetsförmåga eller där arbetsförmågan inte är klarlagd. Det kan handla om personer med fysisk eller psykisk ohälsa, personer med kognitiva svårigheter etc. där arbete kan bli aktuellt i framtiden men först efter utredning och social eller medicinsk rehabilitering. I de fall där det visar sig att arbete i framtiden inte kan bli aktuellt

på grund av sökandes psykosociala eller andra hälsomässiga problem, ska socialtjänsten tillsammans med den enskilde arbeta mot att hen ska kunna nå självförsörjning till exempel via någon ersättning från socialförsäkringen.

Sjukdom

Individer som uppger nedsatt arbetsförmåga ska uppvisa ett relevant läkarutlåtande, som styrker omfattningen av arbetsförmågan. Det är inte sjukdomen i sig som bedöms utan förmågan till arbete eller annan aktivitet. Vid nedsatt arbetsförmåga ska, om det utifrån medicinsk utredning bedöms lämpligt, motiveras till att delta i rehabiliterande insatser.

Rehab

För individer med rehabiliteringsbehov ska arbetsmarknadsnämnden motivera till insatser och åtgärder med hänsyn individens situation och förutsättningar. I dessa ärenden är det särskilt viktigt för socialtjänsten att ha en helhetssyn dvs. att beakta den enskildes totala livssituation och att samverka med andra delar av socialtjänstens för att kunna erbjuda individanpassade insatser.

Enligt Socialstyrelsen (2013) riskerar många människor med psykosociala eller andra hälsomässiga problem att hamna i en gråzon mellan myndigheter och de olika ersättnings- och vårdsystemen. Det beror på att deras problem ibland inte självklart faller inom någon viss myndighets ansvarsområde. Därför är det viktigt att socialtjänsten i dessa ärenden samverkar med andra myndigheter för att hitta långsiktiga lösningar så att den enskilde ska kunna försörja sig och leva ett självständigt liv.

Olika myndigheter ansvarar för olika områden inom rehabiliteringen.

- Regionen ansvarar för den medicinska behandlingen och rehabiliteringen.
- Arbetsförmedlingen har ansvaret för de arbetslivsinriktade åtgärderna (för arbetslösa)
- Kommunen ansvarar för de sociala åtgärderna.
- Försäkringskassan har ett ansvar för att samordna rehabiliteringsåtgärder och se till att de utförs oavsett om den sökande uppbär ersättning eller inte.
-

Missbruksproblematik

För individer som på grund av missbruksproblematik inte klarar av att försörja sig kan socialtjänsten inte ställa samma krav som för en arbetsför sökande och insatserna som ska erbjudas måste ges en annan riktning. Individer med missbruksproblematik ska i första hand motiveras till att ta hjälp för att komma ifrån sitt missbruk och socialtjänsten ska tillsammans med dem planera för hur de ska kunna bli självförsörjande.

I ärenden med personer med missbruk är det viktigt med samverkan med andra delar av socialtjänsten där den enskilde är aktuell, med hälso- och sjukvården och andra myndigheter.

Företagare

Ekonomiskt bistånd ska inte fungera som näringsbidrag och utgår inte för att finansiera affärsverksamhet eller till att reglera skulder som kan uppkomma i sådan verksamhet. Egna företagare har därför generellt inte rätt till ekonomiskt bistånd.

Anledningen till att bistånd inte beviljas till egna företagare är dels att kommunen inte ska ge enskilda företagare individuellt riktat stöd. En annan aspekt är att företag normalt bör betraktas som en tillgång som den enskilde kan sälja för att klara sin försörjning. En tredje aspekt är att den som söker ekonomiskt bistånd är skyldig att stå till arbetsmarknadens förfogande. Sökande som driver ett företag som hen inte kan försörja sig på bör istället ställa sig till arbetsmarknadens förfogande.

Föräldralediga

Alla som är föräldralediga och söker ekonomiskt bistånd ska under föräldraledigheten delta i planering och medverka i upprättande av en handlingsplan för tiden efter föräldraledigheten. Så snart det är praktiskt möjligt ska den hemmavarande föräldern ställa sig till arbetsmarknadens förfogande.

Fyra månader innan barnet fyller ett år är föräldrarna skyldighet att ställa sig i kö för barnomsorgsplats. Bekräftelse på platsansökan ska visas upp. Från ett års ålder är barnet garanterad en barnomsorgsplats även under skollov och semesterperioder i Linköpings kommun. Föräldrar får inte tacka nej till anvisad plats.

Föräldralediga ska ta ut föräldrapenning på den högsta nivå de är berättigade till sju dagar i veckan. Föräldrapenningdagar behöver inte nyttjas innan barnets födelse eller om det endast är 28 dagar kvar. Föräldralediga klienter med bristfälliga kunskaper i svenska bör efter förmåga delta i tillgängliga språkträningsinsatser, såsom svenska för föräldralediga.

Studerande

Vuxenstuderande

Vuxenstudier berättigar generellt inte till ekonomiskt bistånd då vuxenstuderande inte anses stå till arbetsmarknadens förfogande.

Vuxenstuderande ska i regel ha sin försörjning genom studiestartsstöd eller studiemedel (studiebidrag och studielån) från Centrala studiestödsnämnden, CSN. Detta gäller inte vid studier i svenska för invandrare, SFI, eftersom den studieformen inte ger rätt till studiestartsstöd eller studiemedel. Arbetsförmedlingen kan även bevilja aktivitetsstöd vid vissa studier.

En studerande som har faktiska möjligheter att få ett arbete utan att fullfölja sina studier, ska ställa sig till arbetsmarknadens förfogande för att ha rätt till ekonomiskt bistånd.

Studierande med biståndsbehov under ferier

Vid studieuppehåll mellan terminer kan ekonomiskt bistånd beviljas till studierande i vissa fall. Den studierande förväntas dock i god tid aktivt sökt arbete för att klara sin försörjning på egen hand under studieuppehållet.

SFI

Studierande som bedriver SFI studier kan ha rätt till ekonomiskt bistånd om studierna ingår i den upprättade handlingsplanen.

SFI-studenter med acceptabel språknivå ska kunna delta i kompletterande aktiviteter på deltid, förutsatt att de inte har en annan sysselsättning via Arbetsförmedlingen utöver SFI-studierna.

Ungdomar under 21 år

Föräldrarnas försörjningsskyldighet upphör när ungdomen fyller 18 år, men för ungdomar som studerar i grundskola, gymnasieskola eller annan jämförlig grundutbildning kvarstår försörjningsskyldigheten tills ungdomen fyller 21 år.

Ungdomar under 21 år som studerar på grundläggande eller gymnasial nivå ska från och med höstterminen de fyller 20 år söka bidragsdelen hos CSN och bidra till sin egen försörjning. Däremot behöver de inte söka lånedelen, om de påbörjat studierna innan höstterminen det år de fyller 20. Detta gäller såväl ungdomar med försörjningsskyldiga föräldrar, som ungdomar som saknar försörjningsskyldiga föräldrar, eller har dessa i ett annat land.

Studierande utan rätt till studiemedel

Individer som inte har rätt till ytterligare studiemedel då de redan använt hela studiemedlet för den studienivå som är aktuell, har som regel inte rätt att studera med ekonomiskt bistånd.

Studierande i arbetsmarknadsinsatser

Enligt Arbetsförmedlingens regelverk kan deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin och etableringsprogrammet studera på grundläggande eller gymnasial nivå med bibehållet aktivitetsstöd.

Arbetsförmedlingen kan också godkänna studier som ett led i planeringen utan att gå ut med ersättning för studietiden. Denna typ av studier ska prövas om finansiering via CSN är möjligt.

Utländska medborgare

Rätten till ekonomiskt bistånd gäller dem som har uppehållstillstånd eller uppehållsrätt i Sverige.

Medborgare i Danmark, Finland, Norge och Island behöver inte uppehållstillstånd för att bo i Sverige och har rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som svenska medborgare.

Anhöriginvandring

Den enskilde har enligt rättspraxis en skyldighet att planera sin ekonomi i sådana situationer där det finns anledning att räkna med att hen kan komma att sakna medel till sin försörjning. Det innebär att kostnader i samband med en flytt till Sverige måste i god tid planeras för att eventuellt ha rätt till ekonomiskt bistånd. Därutöver krävs för att ha rätt till ekonomiskt bistånd att individen ha giltigt uppehållstillstånd, är folkbokförd i kommunen och uppfyller övrig gällande krav för rätten till bistånd.

Asylsökande och övriga som sökt uppehållstillstånd

Asylsökande har inte rätt till ekonomiskt bistånd till sin försörjning. Asylsökande kan vända sig till Migrationsverket för att ansöka om dagersättning enligt LMA (Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera). Detta gäller såväl för asylsökande som bor på ett av Migrationsverkets anläggningsboenden som för de som ordnat eget boende i kommunen.

En person, med eller utan barn, som efter att ha fått avslag på sin asylansökan håller sig undan för att undgå avvisning, omfattas fortfarande av personkretsen enligt LMA och har därför inte rätt till motsvarande bistånd enligt socialtjänstlagen.

Kommunen ansvarar för gruppen "Övriga som sökt uppehållstillstånd" i Sverige och som omfattas av 1 § punkt 3 Lagen om mottagande av asylsökande med flera (LMA). Denna grupp består av individer som "har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och av särskilda skäl medgetts rätt att vistas här medan ansökan prövas". Dessa individer beviljas dagersättning enligt LMA som kan betalas ut av kommunen. Detta avser även individer vars uppehållstillstånd upphört att gälla, men som har sökt nytt uppehållstillstånd.

Personer som omfattas av LMA kan inte beviljas bistånd enligt 4 kap 1 § SoL, då ersättningarna inte kan utgå samtidigt. Undantag gäller endast för asylsökande barn som bor hos vårdnadshavare med uppehållstillstånd. Dessa har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen.

Enligt 5 kap. 15 eller 15 b § utlänningslagen (2005:716) undantas vissa andra personer från att omfattas av LMA, vilket innebär att rätt till ekonomiskt bistånd kan föreligga.

Brittiska medborgare

Den brittiska regeringen har tillsammans med Europeiska rådet kommit överens om ett utträdesavtal som innebär att du som brittisk medborgare och dina familjemedlemmar kan bo kvar i Sverige efter den 31 december 2020. För att du ska kunna bo kvar här ska du uppfylla vissa krav och ansöka om uppehållsstatus före ansökningsperiodens slut. Den allmänna ansökningsperioden för uppehållsstatus upphör den 31 december 2021. Efter detta datum har endast vissa grupper möjlighet att ansöka om uppehållsstatus. På Migrationsverkets hemsida finns mer information.

EU/EES-medborgare

EU/EES-medborgare har som regel uppehållsrätt – det vill säga rätt att vistas i Sverige under tre månader. Om en EU/EES-medborgare utgör en orimlig belastning för det svenska biståndssystemet får hen dock avvisas från Sverige även under de första tre månaderna, enligt 8 kap. 9 § utlänningslagen.

De EU/ESS medborgare som har rätt till likabehandling enligt socialtjänstlagen är de som bedöms uppfylla villkoren för uppehållsrätt. Uppehållsrätt kan definieras som rätten för EU/ESS medborgare att vistas i Sverige, under vissa villkor, i mer än tre månader utan uppehållstillstånd.

EU/ESS medborgare som har rätt till ekonomiskt bistånd är de som definieras som ekonomiskt aktiva och därmed har uppehållsrätt. Dessa kan delas in i två grupper:

- Arbetstagare/egna företagare samt deras familjemedlemmar
- arbetssökande med verklig möjlighet att få arbete i Sverige inom 6 månader.

EU/EES-medborgare som är arbetstagare, arbetssökande eller egna företagare har uppehållsrätt även utöver de första tre månaderna. I regel har även deras familjemedlemmar uppehållsrätt. En EU-medborgares familjemedlem som inte är EU-medborgare (3:e-landsmedborgare) har också uppehållsrätt i Sverige.

Om en EU/ESS medborgare ansöker om ekonomiskt bistånd ska ansökan utredas och prövas av vistelsekommunen om EU/ESS medborgare kan styrka sin uppehållsrätt.

Nyanlända

Arbetsförmedlingen ansvarar för samordning av insatser för nyanlända flyktingar enligt etableringslagen. Den enskilde anvisas till etableringsprogrammet och en handlingsplan upprättas. Individerna kan ta del av insatser under 24 månader. Insatserna kan ges inom en 36-månaders period, räknat från handlingsplanens upprättande. Målgruppen är personer i ålder 20 - 64 år.

För de nyanlända som fått uppehållstillstånd och är arbetsföra kan om alla förutsättningar finns beviljas bistånd i avvaktan på att Arbetsförmedlingens etableringsprogram kommer igång.

För de nyanlända som fått uppehållstillstånd, men som inte kan komma i fråga för Arbetsförmedlingens etableringsprogram på grund av hälsoskäl ska detta styrkas med läkarintyg. Rätt till bistånd föreligger som för andra vid sjukdom utan sjukpenning.

Saknar uppehållstillstånd eller uppehållsrätt i Sverige

Den som har fått ett lagakraftvunnet avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd, eller vars tid för frivillig avresa löpt ut, har inte rätt till ekonomiskt bistånd.

Enligt rättspraxis har den, som håller sig gömd i syfte att undandra sig verkställighet av ett utvisnings- eller avvisningsbeslut, inte heller rätt till ekonomiskt bistånd i en akut nödsituation.

Den som inte har uppehållsrätt i Sverige är inte berättigad till ekonomiskt bistånd annat än i en akut nödsituation. EU/EES- medborgare utan uppehållsrätt i Sverige i första hand ska vända sig till sin ambassad.

Tidsbegränsat uppehållstillstånd (TUT)

Personer som har tidsbegränsat uppehållstillstånd har rätt att få sin ansökan om ekonomiskt bistånd prövad utifrån samma förutsättningar som personer med permanent uppehållstillstånd. I väntan på beslut om förlängt uppehållstillstånd ska klienten kunna styrka att han eller hon lämnat in ansökan till Migrationsverket innan det tidigare tillståndet giltighetstid upphört.

Återvandring

En individ som har fått uppehållstillstånd i Sverige men vill återvända till hemlandet har möjlighet att få resebidrag från Migrationsverket. Det gäller även familjemedlemmar som fått uppehållstillstånd på anknytning.

Vistelse vid sjuk-, behandling- och kriminalvård

Enligt rättspraxis kan den som vistas på sjukhus ha rätt till ekonomiskt bistånd för vårdavgiften, eftersom avgiften avser att täcka kostnader för kost och logi och därmed är en del av försörjningsstödet, om övriga villkor för rätten till bistånd är uppfyllda. Det gäller vid alla typer av sjukvård, även rättspsykiatrisk vård.

Individer som är inskrivna på sjukhus eller behandlingshem, inklusive SiS-hem och avdelningar för rättspsykiatrisk vård, har rätt till bistånd, om övriga villkor för rätten till bistånd är uppfyllda, för de poster i riksnormen som individen har faktiska kostnader för. Detta förutsatt att de inte tillgodoses av den institution klienten vistas på. Kan även innefatta livsföring i övrigt.

Den som är häktad eller intagen på anstalt får alla omkostnader utom boendekostnad tillgodosedda av Kriminalvården. En individ som är häktad eller avtjänar ett fängelsestraff på högst sex månader kan beviljas ekonomiskt bistånd till boendekostnad, om hen riskerar att bli bostadslös. Det gäller under förutsättning att individen saknar tillgångar som kan täcka boendekostnaden och att individen inte kan hyra ut sin bostad. Bistånd kan också ges till kostnader som är kopplade till boendet, såsom elnätsavgift och hemförsäkring. Vid en strafftid som överstiger sex månader beviljas inte bistånd till boendekostnad.

Samma principer tillämpas för individer som vistas på sjukhus eller behandlingshem för vård eller behandling under en längre tid.

Pensionärer

Pensionärer har normalt sin försörjning via ålderspension eller äldreförsörjningsstöd. De kan ha rätt till ekonomiskt bistånd för att uppnå en skälig levnadsnivå under förutsättning att de sökt alla andra ersättningar de kan vara berättigade till. Krav ställs inte på individer att börja ta ut allmän pension innan de uppnått den ålder då de har rätt att söka garantipension och bostadstillägg.

Inkomster och tillgångar

Innan ekonomiskt bistånd kan bli aktuellt så ska alla sökandes inkomster och tillgångar användas för den egna försörjningen. All form av inkomna ekonomiska medel under månaden bedöms vara inkomster. Med faktiska tillgångar avses t ex bankmedel, aktier och fonder, fordon, fastigheter med mera.

Försäkringsersättningar och skadestånd som kompenserar den enskilde för förlust av egendom som kunnat tillgodose hushållets behov genom att avyttras ska räknas med.

Ideellt skadestånd räknas normalt som tillgång.

Den enskilde ska i första hand söka generella ersättningar och förmåner som den kan ha rätt till. Exempelvis det bostadsbidrag som betalas ut till sökande är att betrakta som en inkomst och ska medräknas i sin helhet. Om detta inte görs uppfylls inte kravet att bidra till sin egen försörjning. När den enskilde inte ansöker om andra bidrag som den har rätt till kan vid biståndsberäkningen ett avslag ges eller en reducering göras av det avsaknade bidraget.

Vid beräkning av ekonomiskt bistånd beräknas skillnaden mellan de godtagbara kostnaderna och alla disponibla inkomster och tillgångar för ett hushåll. För makar, registrerade partners och sambos gäller att bådaskilda inkomster medräknas. Den enskilde har ett långtgående ansvar att planera sin ekonomi.

Om beräkningen visar ett överskott, har den som söker egna medel och därmed inte rätt till ekonomiskt bistånd. På Linköping.se finns länk till Socialstyrelsen provberäkning för ekonomiskt bistånd.

Barn och ungdomars inkomster

Barn och ungdomars inkomster i form av inkomst vid arbete, tillgångar, kapital och skadestånd ska medräknas i hushållet i den mån de är disponibla och gäller där föräldrarna har försörjningsansvar oavsett om de bor hemma eller inte.

Eftersom barn aldrig kan bli underhållsskyldiga gentemot sina föräldrar kan barnets egna inkomster endast ligga till grund för del av det ekonomiska biståndet som gäller barnet. Den del av biståndet som gäller barnet är barnets personliga norm, del av gemensamma kostnader samt skälig del av boendekostnaden.

Inkomster *för* barn och ungdomar

- Barnpension är en typ av efterlevandestöd och hela beloppet räknas med. Barnpension likställs med ex. underhållsstöd som föräldern skulle betala om hen var vid liv.
- Barnbidrag och underhållsstöd räknas med då dessa är ett bidrag till föräldrarna för barnet och därmed betraktas som förälders inkomst.
- Studiebidrag från CSN som betalas ut till ungdomar mellan 16 och 20 år som studerar på gymnasial nivå räknas med. Studiebidraget jämföras med barnbidraget för de yngre barnen och räknas med utifrån att föräldrar är underhållsskyldiga för sina barn som går i skolan tills de fyller 21 år. Gymnasieungdomar har rätt till studiebidrag från CSN fram till vårterminen då de fyller 20 år.
-

Inkomst av arbete gällande barn och ungdomar

Inkomster i den del som överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår medräknas vid bedömningen av rätten till bistånd och avräknas mot barnets eller skolungdomens del i familjens kostnader inklusive boendekostnaden.

Ensamkommande

För ensamkommande och före detta ensamkommande ungdomar över 18 år medräknas inkomsten av arbete vid beräkning av ekonomiskt bistånd.

Bestämmelsen i 4 kap. 1 a § SoL om skolungdomars arbetsinkomster är inte tillämplig på ensamkommande barn och ungdomar, eftersom den bestämmelsen gäller vid prövningen av föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd. Istället gäller den särskilda beräkningsregeln i

4 kap. 1 b § SoL - Jobbstimulansavdraget vid prövningen av rätt till bistånd under förutsättning att övriga villkor för detta är uppfyllt.

Jobbstimulans

Huvudregeln är att all inkomst medräknas vid prövning av ekonomiskt bistånd. Jobbstimulans är ett undantag från detta.

4 kap. 1 b § SoL

För den som har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 procent av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd, enligt denna särskilda beräkningsregel och gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att beräkningsregeln ska gälla igen.

Jobbstimulansen innebär att det skapas ett utrymme för den enskilde att öka sin konsumtion eller att spara en del av sin inkomst. Om den enskilde väljer att spara inkomsten ska det inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd under den tvåårsperiod som den särskilda beräkningsregeln gäller.

Jobbstimulans ger ett extra tillskott av disponibla medel utöver riksnorm och skälig levnadsnivå. Söker en person som har jobbstimulans till poster som ingår i livsföring i övrigt och sällanköpsvaror ska utredningen visa att posten är nödvändig för skälig levnadsnivå för att ekonomiskt bistånd ska kunna beviljas.

Undantagna inkomster

Inkomster som är kopplade till ett särskilt behov kan undantas i beräkningen.

Kostnaderna kopplade till ersättningen räknas då inte heller med vid biståndsbedömningen. Behovet tillgodoses då genom ersättningen.

- Merkostnadsersättning från Försäkringskassan, avser ersättning för merkostnader till följd av funktionsvariation. De kostnader som avser ersättningen beviljas inte ekonomiskt bistånd till.
Handikappersättning ersätts med merkostnadsersättning men kan finnas kvar om individen har sjuk- eller aktivitetsersättning samt ålderspension som längst till och med december 2022.
- Omkostnader i samband med ett åtagande, t.ex. familjehemsersättning.
Den del som avser ersättning för omkostnader ska inte betraktas som inkomst vid ansökan om ekonomiskt bistånd. Däremot ska den del som avser arvode betraktas som inkomst.
- Försäkringsersättningar och skadestånd

- Försäkringsersättningar som den enskilde får för att kompensera ekonomiska förluster och som inte utgör ersättning för inkomst.
- Skadestånd som den enskilde får för att kompensera ekonomiska förluster och som inte utgör ersättning för inkomst.

Försäkringsersättning eller skadestånd för att kompensera ekonomisk förlust kan bli aktuellt t.ex. avseende förstörd eller förlorad hemutrustning eller för tandvårdsbehov som uppkommit på grund av skada eller brott.

Försäkringsersättningar och skadestånd som utgör ersättning för inkomst kan t.ex. vara kompensation för förlorad arbetsinkomst.

- Fondmedel eller stipendier som är avsedda för ett visst ändamål. Till exempel bidrag från kyrkan, som avser ett specifikt ändamål som en pryl eller en specifik händelse som en resa.
Observera att fonder som inte avser något specifikt ändamål ska räknas med som inkomst.
- Fondmedel ur Linköpings sociala samfonder till behövande och livstidspensionärer
- Det extra tillägg till studiebidraget som gymnasiestuderande kan ansöka om grundas på föräldrarnas inkomster medräknas däremot inte, i enlighet med rättspraxis. Däremot beräknas det täcka extra utgifter som den unge har under sin studietid. Om den studerande har kunnat spara det extra tillägget kan det räknas som inkomst.
- Inkomster från feriearbete för barn och gymnasiestuderande under 21 år upp till ett prisbasbelopp räknas inte med vid bedömningen av rätten bistånd. Ett barn bör alltid kunna disponera del av inkomsten, gäller särskilt inkomster från arbete, och tillgångar utan att det påverkar rätten till bistånd till barnet. **Observera att detta inte gäller ensamkommande och före detta ensamkommande ungdomar över 18 år, vars inkomster av arbete medräknas vid beräkning av ekonomiskt bistånd.**
- Inkomster i form av Habilitering- och stimulansersättning för personer med psykisk funktionshinder
- Körkortslån
- Lärlingsersättning för gymnasiestuderande ungdom (är ett komplement till studiebidraget och ska täcka merkostnader för måltider och resor som uppstår på vissa utbildningar och beviljas av CSN).
- 25 % av lön under 2 år för person som är eller får anställning och varit aktuella för bistånd i minst 6 månader i följd (jobbstimulans).

Tillgångar

För att ha rätt till ekonomiskt bistånd ska arbetsmarknadsnämnden utreda om individen kan tillgodose behovet med egna tillgångar. Den som har kontanter, banktillgodohavanden eller andra lätt realiserbara tillgångar (aktier, obligationer) har i princip ingen rätt till ekonomiskt bistånd.

Om behovet av ekonomiskt bistånd bedöms överstiga tre sammanhängande månader eller om det finns andra särskilda skäl, bör även möjligheten att realisera andra tillgångar påverka arbetsmarknadsnämndens bedömning av rätten till bistånd. Sådana kapitalvaror som vanligtvis finns i ett hem bör i regel inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd, om varornas värde är skäligt. Vid en försäljning bör den enskilde kunna använda intäkten till att betala eventuella lån som är knutna till det som sålts, utan att det påverkar rätten till ekonomiskt bistånd. Det är förhållandena vid ansökningstillfället som är avgörande för den prövning som är grunden för beslut om bistånd.

Barns- och ungdomars tillgångar

Barns tillgångar kan vara bankmedel, fastigheter fordon osv. För att tillgångarna ska kunna betraktas som barnets ska sökande kunna göra troligt att det är barnets tillgångar.

Barn och ungdomar bör kunna ha tillgångar med ett värde av upp till 15 % av basbeloppet utan att detta påverkar det ekonomiska biståndet.

Bilnehav

Den enskildes behov av bil ska utredas. Om inte särskilda skäl föreligger är bil att se som en realiserbar tillgång och ska då avyttras inom skälig tid. Om bilen inte avyttras inom skälig tid bedöms i normalfallet sökande inte bidra till egen försörjning.

Om arbetsmarknadsnämnden bedömer att det finns skäl för bilnehav men att bilens värde överstiger ett halvt basbelopp och det därmed finns fog för att byta till en billigare bil ska byte ske inom skälig tid. Om byte till billigare bil inte sker inom skälig tid räknas det värde som överstiger ett halvt basbelopp med som inkomst.

Fasta tillgångar

Vid den ekonomiska prövningen skall hänsyn tas till andra fasta tillgångar. Bostaden (villa, insatslägenhet) kan t ex representera ett betydande värde. Fråga om försäljning måste utredas noggrant och individuell prövning ska alltid göras.

Om en försäljning blir aktuell, bör den enskilde få skälig tid på sig att sälja villan eller bostadsrätten. En sådan uppmaning att inom en viss tid realisera en tillgång innebär ett beslut som kan överklagas av den enskilde.

Undantagna tillgångar

- Barn och ungdomars sparande upp till 15 % av basbeloppet. Söker ungdomen till poster som är av sällanköpsprodukt ska de dock använda sina besparingar till detta.
- Tillgångar som den enskilde inte kan förfoga över som exempelvis:
 - Pensionsförsäkringar som inte kan återköpas
 - Bankmedel som inte går att ta ut på grund av villkor i ett gåvobrev eller testamente.
 - Fast egendom som inte kan överlåtas på grund av bestämmelser i ett gåvobrev eller testamente.
- Sparande som kan göras sannolikt att det härrör från de undantagna inkomsterna.

Försörjningsstöd och livsföring i övrigt

Ekonomiskt bistånd består av två delar, försörjningsstöd och bistånd till livsföringen i övrigt. Försörjningsstödet ska tillgodose hushållens regelbundna utgifter medan livsföring i övrigt täcker allt annat som en enskild individ kan behöva för att uppnå skälig levnadsnivå.

Försörjningsstöd

Riksnorm

Regeringen fastställer ett belopp för de personliga kostnaderna och de gemensamma hushållskostnaderna genom en årlig ändring i Socialtjänstförordningen. I de belopp som riksnormen baseras på ingår även kostnad för barn- och ungdomsförsäkring. Riksnormen innehåller ett visst sparutrymme för inköp av sällanköpsprodukter, exempelvis fritidsutrustning, hemutrustning och dyrare klädesplagg.

4 kap. 3 § SoL

Försörjningsstöd lämnas för skäliga kostnader för

1. Livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon. Skäliga kostnader föreskrivs enligt en för hela riket gällande norm - Riksnorm. Nämnden kan om det finns speciella skäl beräkna dessa kostnader till en högre eller lägre nivå (Lag (2018:1894).
2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.
- 3.

Hushållets sammansättning

Försörjningsstöd beräknas utifrån hushållets sammansättning. En hushållsgemenskap innebär att två eller flera personer, som stadigvarande bor i samma bostad och kan nyttja flerpersonshushållets ekonomiska fördelar. Det innebär inte att det föreligger ett ekonomiskt ansvar för varandra såsom det gör vid sambo- och äktenskap.

För personer som har en hushållsgemenskap men inte kan betraktas som sambo (eller unga vuxna som bor kvar i föräldrahemmet) räknas som ensamstående gällande de personliga kostnader och vad gäller gemensamma kostnader räknas de utifrån del av hushållets gemensamma kostnader (exempelvis 1/3 av kostnader för tre personer). Om flera personer delar bostad är huvudlinjen att gemensamma hushållskostnader inom ramen för Riksnorm beviljas utifrån antal folkbokförda på adressen.

Riksnorm till en högre nivå

Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, kan nämnden beräkna kostnaderna enligt riksnormen till en högre nivå, enligt 4 kap. 3 § SoL.

Kläder och skor

Ekonomiskt bistånd till kläder och skor utöver riksnormen beviljas inte om inte mycket särskilda skäl föreligger. Ekonomiskt bistånd kan beviljas efter utredning i vissa fall.

Kostnad för **arbetskläder** och skor kan i vissa fall beviljas efter individuell prövning. Behovet ska styrkas i anställningsavtal av arbetsgivare eller ansvarig för praktik/arbetsträning och utredning ska visa att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Högtidskläder i samband med nära anhörigs bortgång (make/ maka/ sammanboende/ förälder/ svärförälder/ syskon/ barn) kan efter utredning i det enskilda fallet ekonomiskt bistånd beviljas till kläder.

Högtidskläder kan hyras för tillfälliga behov. Arbetsmarknadsnämnden har normer för vad som är att anse som skälig nivå. För anskaffning av studentmössa kan bistånd beviljas upp till 1,05 % av prisbasbeloppet i samband med examen.

Fritidsaktiviteter

Om utredning visar att enda förutsättningen för att ett barn ska kunna delta i fritidsaktivitet utöver vad som ingår i posten "Lek och Fritid" kan ekonomiskt bistånd beviljas utöver riksnormen.

Funktionsnedsättning

Om en person på grund av funktionsvariation eller av andra skäl har svårigheter att upprätthålla kontakt med andra människor eller delta i samhället och därför har extra

utgifter som inte kan täcks av annat särskilt stöd, kan efter utredning ekonomiskt bistånd beviljas.

Fördyrade matkostnader

När personer fått beviljat insats där en eller flera måltider under dagen ingår uppstår ibland merkostnad för mat, jämfört med posten för mat inom riksnormen. Då behovet av insatsen redan är prövad är kostnaden skälig att beviljas.

Vid internat studier vid folkhögskola kan det ibland förekomma viss merkostnad för mat. En individuell behovsprövning måste göras för att bedöma om det är skäligt att bevilja.

Vid avsaknad av matlagingsmöjligheter kan om utredning visar extra bistånd till merkostnad för mat ges om behovet inte går att tillgodoses på annat sätt.

Specialkost

Om en person har ett medicinskt behov av glutenfri eller mjölkproteinfri kost, som är styrkt av en dietist eller läkare, kan hen beviljas bistånd för kosttillägg med maximalt 0,8 procent av prisbasbeloppet per månad och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Bistånd till merkostnader för specialkost av andra skäl ex ideologiska beviljas inte. De flesta sjukdomar behöver inte medföra fördyrade kostnader för mat. Intyg från läkare/dietist om behov av särskilt kost kopplad till sjukdomen ska styrkas.

I vissa fall finns möjlighet att få merkostnadsersättning (tidigare handikappersättning) via försäkringskassan för merkostnader.

Sjukvårdens högkostnadsskydd för egenavgifter gäller för inköp av viss särskild kost på apotek, exempelvis glutenintolerans (celiaki). Detta gäller för ungdomar under 16 år.

För att beviljas kosttillägg för annan specialkost krävs intyg från dietist eller läkare på att individen har ett medicinskt behov av kosten *och* att kosten medför extra kostnader.

Umgänge med barn

Om en förälder har extra utgifter för att kunna ha umgänge eller kontakt med sitt barn i en rimlig omfattning kan efter utredning ekonomiskt bistånd beviljas.

Riksnorm till en lägre nivå

Kostnaderna enligt riksnormen kan även i ett enskilt fall beräknas till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta, enligt 4 kap. 3 § SoL.

Det gäller om individen saknar faktiska kostnader eller har reducerade kostnader för poster som ingår i riksnormen, exempelvis under vistelse i heldygnsvård. Avdrag görs då

för livsmedelsnormen, samt eventuella andra poster i riksnormen som tillgodoses genom vårdavgiften, för det antal dagar som vistelsen omfattar.

Boendekostnad

Bistånd utgår i normalfallet till skäliga boendekostnader. Skälighetsprövning görs med utgångspunkt i vad en låginkomsttagare på orten normalt kan betala för boende samt den enskildes situation och situationen på bostadsmarknaden. För att en skälighetsprövning ska kunna göras ska ett giltigt och skriftligt kontrakt inlämnas.

Arbetsmarknadsnämnden har normer för godtagbar boendekostnad utifrån hushållets storlek som motsvarar hyror på orten. Normerna revideras årligen utifrån Linköpings kommuns kommunala bostadsbolag genomsnittliga hyreshöjning. Kostnader för tillval till bostaden i standardhöjande syfte godtas som regel inte.

Skälig bostadsstorlek

Det är rimligt att det är två personer per sovrum i lägenheten och barn bedöms kunna dela rum med varandra.

- För ensamstående personer utan barn bedöms ett rum och kök inte vara oskäligt.
- Vad gäller barn ska hänsyn tas till barnens ålder och behov av integritet. Faktorer att ta hänsyn till vad gäller barn är ålder, kön, ålderskillnaden mellan syskonen och barnens hälsotillstånd. Tonåringar bedöms t ex ha andra förutsättningar än yngre barn avseende lämpligheten att dela rum.
- Det bedöms inte som oskäligt att yngre barn delar rum med förälder.
- När det gäller två vuxna som inte lever i ett förhållande kan i normalfallet inte ställas krav att man delar sovrum.

Oskälig boendekostnad

Den enskilde har ett långtgående ansvar för sin ekonomiska situation. Detta innebär att om man har en oskälig boendekostnad skall man söka byta bostad till en med skälig kostnad.

Hushåll som bedömts ha hög boendekostnad ges skäligt rådrum för att byta boende. Syftet med rådrumstid är att ge sökande möjlighet att finna ett skäligt boende till skälig kostnad utifrån normer om skälig kostnad.

Rätt till bistånd till faktisk boendekostnad föreligger under rådrumstiden. Vid beslut om rådrum upprättas en handlingsplan med klienten som följs upp regelbundet som ett led i att jobba förebyggande med att nå självförsörjning. Efter rådrumstidens utgång görs en ny provat avseende om hyreskostnaden avslås och beräknas enligt en skälig kostnad.

Boendekostnader vid olika boendeformer

Hyresrätt

Sökande skall kunna uppvisa ett giltigt hyreskontrakt med fastighetsägaren finns och vara folkbokförd på den angivna adressen. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till normal uppvärmningskostnad.

Tillval som tecknats av föregående hyresgäst godkänns som godtagbar boendekostnad. Tillval som tecknas i efterhand prövas utifrån den enskildes behov. Kostnad för P-plats eller garage beviljas endast om bilinnehav är godkänt.

Bostadsrätt

Vid beräkningen av den faktiska boendekostnaden för en bostadsrättslägenhet beaktas vid normberäkning månadsavgiften, uppvärmningskostnaden samt räntekostnader för lån som tagits för inköp och underhåll eller liknande av lägenheten. Den enskildes rätt till skattejämkning för räntekostnaden skall beaktas.

Amorteringskostnader inräknas inte.

Bedömning om bostadsrätten är en realiserbar tillgång ska göras, *se mer under kapitlet tillgångar.*

Egen fastighet

Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden för egen fastighet tas villaförsäkring, eventuell tomträttsavgift, renhållning, sotning, vatten, uppvärmning, samfällighetsavgift samt räntekostnader för lån som tagits för att köpa fastigheten eller för underhåll och renovering.

Bistånd till amorteringskostnader inräknas inte.

Bedömning om fastigheten är en realiserbar tillgång ska göras, *se mer under kapitlet tillgångar.*

Om bedömning har gjorts att godkänna tillgång i form av egen fastighet eller under tiden fram till försäljning gäller socialstyrelsens rekommendationer för boendekostnader.

Andrahandskontrakt

Bistånd kan beviljas till hyreskostnad på samma villkor som vid första handskontrakt. Med det menas att den som söker skall kunna uppvisa ett giltigt andrahandskontrakt finns.

Ett andrahandskontrakt ska vara skriftligt och godkänt av fastighetsägaren för att betraktas som giltigt. Är det inte godkänt av hyresvärd kan det vara föremål för missbruk av hyresrätten (skärpta regler 2019-10-01).

Ett godkänt andrahandskontrakt innehåller uppgifter om

- hyran
- lägenhetens storlek
- lägenhetens adress
- namn på den som hyr
- namn på den som hyr ut (förstahandshyresgästen)
- ett intyg från fastighetsägaren/bostadsrättsföreningen att uthyrningen är godkänd.
- hyrestidens längd
- ömsesidig uppsägningstid
- om möblering ingår i uthyrningen

Förstahandshyresgästen ska normalt inte vara folkbokförd på adressen för att det ska bedömas som ett andrahandskontrakt. Skäligheten i kostnaden prövas utifrån den sökandes ekonomiska och sociala situation.

Detta gäller även i de fall där fastighetsägaren hyr ut bostäder till annat företag som i sin tur hyr ut. Då ska den ursprungliga fastighetsägaren godkänna uthyrningen för att kontraktet ska betraktas som giltigt.

Inneboende

Vid bedömning av inneboendekostnad är relationen till de som man delar boende med en del i skälighetsbedömningen.

De som lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren räknas inte som inneboende.

Hyresdel vid hushållsgemenskap

Med hushållsgemenskap menas att man stadigvarande bor i samma bostad och kan nyttja flerpersonshushållets ekonomiska fördelar

- För nära släktingar där man kan anta en hushållsgemenskap, beräknas del av hyran proportionerlig till den andel av lägenheten som hen disponerar, i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd.
- För kvarboende vuxen ungdom kan ekonomiskt bistånd till hyresdel beviljas om utredning visar att ungdomen tidigare betalat hyra hemma. I vissa fall kan även hyresdel beviljas om utredning visar att föräldrarna på grund av det vuxna barnet har fördrade boendekostnader.
-

Delat boende

För de som delar bostad där hushållsgemenskap inte föreligger eller har mycket begränsad hushållsgemenskap beräknas den faktiska boendekostnaden fördelat på antal boende i bostaden.

Inneboendekontrakt

Föreligger inte en hushållsgemenskap gäller att ett avtal mellan två parter inte bör ifrågasättas av socialförvaltningen om kostnaden är skälig. Skäligheten i boendekostnad ska bedömas utifrån den enskildes sociala och ekonomiska situation och kostnaden för jämförbara boenden. Kostnaden ska vara rimlig i förhållande till antal folkbokförda på adressen utifrån bostadens storlek och antal personer per rum.

Vid bedömning av kostnad för inneboende skall ett skriftligt inneboendekontrakt finnas. Kontraktet är ett avtal mellan uthyraren och den som hyr. Ett skriftligt inneboendekontrakt innehåller uppgifter om:

- hyran
- lägenhetens storlek
- lägenhetens adress
- namn på den som hyr
- namn på den som hyr ut (förstahandshyresgästen)
- hyrestidens längd
- ömsesidig uppsägningstid
- om möblering ingår i uthyrningen

I normalfallet ska både inneboende och kontraktstagare vara folkbokförda på adressen

Arbetsmarknadsnämnden har vägledande normer för vad som kan anses som skälig inneboendekostnad.

Barnfamiljer som bor inneboende inte har rätt till bostadsbidrag men kan ha rätt till särskilt bidrag. Ansökan görs till Försäkringskassan på samma blankett som det vanliga bostadsbidraget.

Andra boendeformer

Nämnden bör för andra boendeformer, till exempel husvagn, båt eller hotell beräkna den faktiska boendekostnaden efter omständigheterna i varje enskilt fall. Integration- och arbetsmarknadsförvaltningen har ett samarbete med Social- och omsorgsförvaltningens boendeenhet kring boenden.

Bistånd till eget boende

En ungdom över 18 år har ingen generell rätt till eget boende. Om en kvarboende ungdom/ ung vuxen ordnar eget boende eller tecknar ett eget kontrakt under tiden som hen saknar egna inkomster beviljas inte ekonomiskt bistånd till boendekostnaden.

Elkostnad

Kostnad för skälig hushållsel beviljas i enlighet med arbetsmarknadsnämndens vägledande normer för skälig förbrukning och skälig kostnad. Skälig förbrukning varierar med hushållets storlek och priset för el varierar på marknaden. Det bedöms som skäligt att hushåll köper el till en rimlig kostnad.

Individuell prövning görs för vad som är skälig kostnad för hushållet vid första kontakt med Integration- och arbetsmarknadsförvaltningen, vid förändringar i hushållet och då sökande begär detta. Skäligt rådrom på tre månader kan ges för att hushållet ska ha möjlighet att justera sina kostnader.

För personer som delar bostad med andra räknas i normalfallet en proportionerlig andel av kostnaden. T ex beräknas en person som bor tillsammans med tre andra ha en fjärdedel av den förväntade kostnaden för fyra personer. Beräkningssättet används oavsett om man är inneboende, bor kvar hemma eller har delat boende.

Uppvärmningskostnad

Kostnad för uppvärmning av bostad räknas som boendekostnad.

Kostnad för normal förbrukning av kall och varmvattenförbrukning för uppvärmning av bostad beviljas. Kostnad över bedömd normal förbrukning beviljas normalt inte.

Hemförsäkring

Kostnad för hemförsäkring kan beviljas om kostnaden är skälig. I normalfallet gäller hemförsäkringen för alla i hushållet.

Vid inneboende kan kostnad för sökandes hemförsäkring beviljas vid uppvisande av ett eget avtal om utredning visar att sökande inte omfattas av hyresvärdens hemförsäkring.

Kostnader ska styrkas med försäkringsbrev, om kostnaden inte överstiger vägledningsbeloppet så bör den godkännas. Om den överstiger vägledningsbeloppet görs individuell prövning om det finns skäl att trots detta bevilja bistånd till kostnaden. När det faktiska beloppet inte godkänns avslås detta och ett skäligt belopp beviljas.

Bistånd utgår i normalfallet inte till tilläggsförsäkringar. Kostnaden för hemförsäkring bör periodiseras till att omfatta kostnaden per månad.

Medlemsavgift Fack och A-kassa

Fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa är godtagbara utgifter. Den enskilde ska ansöka om nedsatt avgift på grund av arbetslöshet och/eller låg inkomst.

Ekonomiskt bistånd utgår inte till andra medlemsavgifter.

Arbetsresor/Busskort

Avser möjligheten att resa till och från arbetsplatsen och kunna delta i arbetsmarknadsåtgärder, kompetenshöjande verksamhet eller rehabiliterande insatser.

Arbetsmarknadsnämnden har ett automatiskt tillägg för lokala resor i riksnormen. Kostnader därutöver prövas individuellt. Avståndet till arbete eller aktivitet bör i normalfallet följa Linköpings kommuns avståndskriterier som beskrivs på Linköpings kommuns hemsida.

Livsföring i övrigt

Livsföringen i övrigt avser alla de olika behov som den enskilde kan ha för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå och som inte omfattas av försörjningsstödet. Det ska också tillgodose kostnader för behov som kan ingå i en skälig levnadsnivå och som uppstår då och då.

Det är inte möjligt att lämna en uttömmande uppräknning av vilka behov som ska anses ingå. En individuell bedömning måste göras i varje enskilt fall. Nedan följer några vanligt förekommande kostnader och hur arbetsmarknadsnämnden bedömer dessa i förhållande till skälig levnadsnivå och skälig kostnad.

Barnomsorgsavgift

Familjer som har ekonomiskt bistånd ska begära nedsättning av barnomsorgsavgiften. Ansökan om nedsättning av avgiften ska göras även om barnomsorgen avser en icke kommunal förskoleplats. Kostnad för barnomsorg beviljas normalt inte inom försörjningsstödet. I avvaktan på nedsättning av barnomsorgsavgiften kan bistånd beviljas under en kortare övergångsperiod.

Begravningskostnader

I första hand ska dödsboet (den avlidne) stå för sina egna begravningskostnader. Om dödsboets tillgångar inte täcker begravningskostnaderna inträder efterlevande make/makas eller sambos försörjningsskyldighet innan rätten till bistånd kan bli aktuell. Ekonomiskt bistånd till begravningskostnader kan för en skälig kostnad lämnas till en värdig begravning när den avlidne saknar tillräckligt med egna tillgångar.

Bilkostnad

I normalfallet beviljas inte bilkostnad då bil är en tillgång som kan avyttras innan rätten till bistånd faller in. Om bilinnehav har bedömts som nödvändigt får bilens värde inte överstiga ett halvt basbelopp, med undantag för specialanpassad bil pga. funktionshinder. Vid bedömning av hjälpbehovet till bilkostnader bör uppmärksammas att rätten till handikappersättning eller vårdbidrag kan föreligga.

Om bilinnehav godkänns är det tidsbegränsat och omprövas kontinuerligt.

Kostnader för bilskatt, trafikförsäkring och obligatorisk kontrollbesiktning är godtagbara kostnader när villkoren för bilkostnader i övrigt är uppfyllda. Även bilreparationer är godtagbara kostnader i dessa fall.

Cykel eller annan fritidsutrustning/fritidsaktiviteter

Som regel beviljas inte ekonomiskt bistånd till inköp av cykel eller annan fritidsutrustning till barn och skolungdomar samt vuxna. I riksnormens post "Lek och Fritid" ingår kostnad för vanliga fritidsaktiviteter, skidor, cykel mm. Riksnormen innehåller också ett visst sparutrymme för inköp av sällanköpsprodukter, till exempel cykel eller annan fritidsutrustning.

Dator

Dator bedöms ingå i hemmets hemutrustning och ses som nödvändigt för att den enskilde ska kunna kommunicera och ta del av information. Ekonomiskt bistånd till dator kan beviljas efter individuell bedömning.

Depositionsavgift

Depositionsavgift för hyra, el eller telefon mm beviljas generellt inte.

Flyttkostnader

Bistånd till flyttkostnader kan, om godtagbara sociala skäl finns, beviljas efter individuell prövning.

Den enskilde bör i första hand ombesörja flyttningen själv, t ex via hyra av släpvagn eller lastbil. Endast om inga andra möjligheter står till buds får flyttning ombesörjas av flyttfirma.

Försäkringar

Hemförsäkring beviljas enligt skälig kostnad, se under rubriken "Hemförsäkring".

Barnförsäkring ingår i riksnormen. Pensions-, kapital-, liv- och olycksfallsförsäkring godtas inte.

Glasögon/kontaktlinser

Om den enskilde har behov av glasögon eller kontaktlinser kan ekonomiskt bistånd beviljas till skälig kostnad. Behovet av glasögon eller linser ska vara styrkt av en legitimerad optiker eller en läkare.

Barn ska i första hand använda region Östergötlands bidrag för glasögon och kontaktlinser. I Östergötland får barn och unga till och med 19 år bidrag från region Östergötland för glasögon och kontaktlinser. Barnet måste vara folkbokförd i

Östergötland för att ha rätt till bidrag. Bidraget ges inte för borttappade eller trasiga kontaktlinser, glasögon eller reservglasögon.

God man

Ekonomiskt bistånd utgår inte till arvodeskostnad för God man. Kostnaden för arvode God man ska täckas genom att den enskilde ansöker hos Försäkringskassan om handikappersättning/merkostnadsersättning för utgiften.

Hemtjänst

Ekonomiskt bistånd beviljas generellt inte till kostnader för hemtjänst. Undantag gäller kostnader för trygghetslarm och hemsjukvård där ekonomiskt bistånd kan beviljas upp till kommunens högkostnadsskydd. Om en person som betalar hemtjänstavgift söker till kostnader för tandvård eller glasögon ska sökande uppmanas att i första hand ansöka om nedsättning av hemtjänstavgiften.

Trygghetslarm

Har en individ behov av trygghetslarm och uppbär ekonomiskt bistånd ska inte någon månadsavgift behövas betalas. Installationskostnad vid uppstart kan beviljas.

Hemutrustning

Ekonomiskt bistånd till skälig kostnad enligt arbetsmarknadsnämndens vägledande normer för hemutrustning kan beviljas till det som krävs för att ett hem ska kunna fungera. En individuell bedömning av behovet görs när behovet uppstår.

Med hemutrustning avses t.ex. sådan utrustning som behövs för matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och rekreation i hemmet. Även den hemelektronik (Tv, Dator, Smartphone) som är nödvändig för att den enskilde ska kunna kommunicera och ta del av information omfattas av begreppet hemutrustning.

Hjälpmedel

Ekonomiskt bistånd kan utgå om behovet styrks av behörig medicinsk personal. Linköpings kommuns hemsjukvård kan efter utredning bistå med lån av hjälpmedel. Möjligheter till rabatterade eller fria hjälpmedel skall utredas. Hjälpmedel kan t ex vara kryckor, rullator, etc. I första hand ska möjligheten till lån eller hyra undersökas.

Ortopediska skor

Ortopediska skor är en individuellt tillverkad sko till en individ, utifrån individens behov. Det kan också vara så att ortopederna rekommenderar skor som inte är ortopediska skor,

men som har en bra teknisk funktion som tillgodoser det medicinska behovet. Dessa skor och inlägg är sådana hjälpmedel som bistånd kan utgå till efter att behovet styrkt av ortoped och inlämnandet av ett kostnadsförslag. Skor ingår i hushållsbudget men ortopediska skor/inlägg som är rekommenderade av ortopederna är dyrare.

I första hand ska möjligheten till regionbidrag användas.

Hörapparat

Kan beviljas när behovet styrkts. Det billigaste alternativet skall i normalfallet beviljas.

Identitetshandlingar och medborgarskap

ID-handlingar

Bistånd kan beviljas till kostnad för identitetshandlingar om den enskilde saknar legitimation. Id-kort kan beviljas till ungdomar tidigast fr.o.m. hösten de fyller 16 år.

Främlingspass

Bistånd beviljas inte till kostnad för främlingspass.

Omprövning/förnyelse av uppehålls – och arbetstillstånd (UAT)

Kostnad för förnyelse eller omprövning av uppehållstillstånd kan vara en godtagbar kostnad då det föreligger asylskäl. Individuell bedömning görs.

Svenskt medborgarskap

Bistånd beviljas inte till kostnad för medborgarskap. Undantag kan göras om det är en förutsättning för anställning.

Internet

Kostnad för månatlig avgift för internetabonnemang beviljas enligt skälig nivå i enlighet med nämndens vägledande norm för internetuppkoppling. Endast internetuppkoppling, ingår i den beviljade kostnaden. Kostnad för internetuppkoppling som ingår i mobilabonnemang omfattas inte.

Juridiska avgifter, Rättshjälp och Rättshjälpsavgift

Vanligtvis ingår det ett rättsskydd i hemförsäkringen.

I vissa fall kan den enskilde beviljas rättshjälp från staten som prövas utifrån den enskildes ekonomiska förhållanden. Om den juridiska hjälpen bedöms vara nödvändig för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå kan, i vissa fall, bistånd beviljas till

kostnaden för självriskan vid rättsskydd alternativt till rättshjälpsavgiften, dvs. den kostnad som den enskilde själv ska betala vid statlig rättshjälp.

Bistånd kan utgå när det gäller familjerättsliga frågor exempelvis vårdnad om barn, umgängestvister, bodelning m.m. Den sökande ska alltid först undersöka möjligheten att få ersättning via sin hemförsäkring.

Tingsrätten tar ut en avgift för ansökan om skilsmässa. Med skilsmässa menas både äktenskapsskillnad och upplösning av registrerat partnerskap. Ekonomiskt bistånd kan utgå till ansökningsavgiften om utredning visar att det är nödvändigt för att uppnå skälig levnadsnivå och att kraven för bistånd i övrigt är uppfyllda.

Föräldrar som kommer i anknytning till ensamkommande barn måste betala en ansökningsavgift till Tingsrätten för att få tillbaka vårdnaden om sitt minderåriga barn. Denna avgift kan ekonomiskt bistånd beviljas till, om de uppfyller kraven för bistånd i övrigt.

I hyran betalas en avgift till hyresgästföreningen som bidrag till hyresgästföreningen som håller i hyresförhandlingar åt ALLA hyresgäster gentemot hyresvärd. Medlemskap i hyresgästförening innebär viss fri juridisk hjälp i samband med hyresrättsliga frågor. Bistånd till medlemskapet beviljas i normalfallet inte.

Juridisk hjälp utöver vad som ovan sagts kan beviljas i särskilda fall efter utredning.

Kostnader i samband med ekonomiskt bistånd.

Om utbetalningen av ekonomiskt bistånd görs på ett sådant sätt att det medför kostnader för den enskilde att hämta ut biståndet, bör nämnden ge bistånd till kostnaderna.

Körkort

Ekonomiskt bistånd beviljas inte till körkort. Klienter som har rätt till körkortslån från CSN ska nyttja det.

Läkarvård och medicin

Det är regionen som har huvudansvar för att den enskilde får den hälso- och sjukvård som hen behöver. Kommunens yttersta ansvar omfattar inte insatser som annan huvudman ansvarar för. Behovet ska så långt det är möjligt tillgodoses på annat sätt vilket innebär att sökande måste utnyttja möjligheten till högkostnadsskydd.

Skäliga kostnader för läkarvård, behandling och medicin som omfattas av högkostnadsskyddet beviljas bistånd för.

Bistånd kan i särskilda skäl efter individuell bedömning utgå om det är nödvändig åtgärd för att uppnå skälig levnadsnivå och styrkts med underlag som visar på behovet av behörig medicinsk personal, efter vetenskap och beprövad erfarenhet, exempel fysioterapi, kiropraktik, friskvård på recept mm.

Kostnad för uteblivna vårdbesök beviljas inte.

Patientavgiften för sjukhusvistelse är en godtagbar utgift.

Patientavgifter i samband med generella screenings som t ex cytologprov, mammografi etc. är godtagbara.

Bistånd till kostnaden för delbetalning apotekskostnader beviljas i normalfallet inte.

Provtagning i samband med körkortsutredning

För att återfå återkallat körkort krävs i vissa fall att den enskilde kan styrka drogfrihet. Enbart i de ärenden där sökanden kan bevisa att ett körkortsinnehav är förutsättning för en erbjuden eller pågående anställning kan ekonomiskt bistånd till kostnad för provtagning/intyg beviljas. Det skall dock även vara visat att den sökande saknar andra möjligheter till självförsörjning och uppfyller övriga villkor för rätten till bistånd.

Psykoterapi, alternativ medicinsk behandling etc.

Det är sjukvårdshuvudmannens ansvar att ge hälso- och sjukvård. Kostnader för sådan behandling utanför regionens regi ska normalt avslås. I särskilda fall där det kan finnas skäl att bevilja sådana kostnader kan efter utredning eventuellt bistånd utgå.

Magasinering

Bistånd till kostnad för magasinering av möbler och andra tillhörigheter kan bli aktuell i en situation när den enskilde saknar permanent bostad, exempelvis vid avhysning.

En bedömning görs om det är rimligt att magasinera eller om det är rimligare att tillgodose hemutrustning vid flytt till ny bostad.

Om bedömning görs att det är rimligt med bistånd till magasinering kan en skälig kostnad för magasinering beviljas. Beslutet är tidsbegränsat och omprövas kontinuerligt.

Omkostnader vid vistelse på behandlingshem

Egenavgiften som den enskilde har vid vistelse på behandlingshemmet är en godtagbar kostnad.

Boendekostnad

Skälig boendekostnad under den tid man vistas på behandlingshem är i normalfallet en godtagbar kostnad. Prövning av skälig kostnad görs.

Personliga kostnader (fickpengar)

När man är på behandlingshem utgår bistånd enligt riksnormen för personliga kostnader. Under behandlingstiden kan personen bo i en av behandlingshemmets lägenheter med eget ansvar för viss matlagning, ersättning utgår då från behandlingshemmet för att täcka matkostnaderna.

Vuxna som vistas på sjukhus, behandlingshem eller är placerade utanför hemmet och saknar inkomst kan ansöka om bistånd för personliga behov. Dessa behov ska täcka kostnader för kläder/skor, fritid, hygien, telefon och tidning.

Särskilda kostnader

I samband med eller inför vistelse på behandlingshem kan olika behov uppkomma. Biståndet ska vara kopplat till stödinsatser och ska inte avse vad som normalt räknas till försörjning. Det kan vara träningskläder, kostnader för omhändertagande av husdjur etc.

Dessa behov utreds av den enhet på Social- och omsorgsförvaltningen som ansvarar för beslut/uppföljning av behandlingen.

Vid behov av att söka ekonomiskt bistånd i samband med behandlingen ska ansvarig handläggare på Social- och omsorgsförvaltningen tillsammans med den enskilde initiera ett besök vid ekonomiskt bistånd.

Resor

Aktivitet och Arbetsresor

Avser möjligheten att resa till och från arbetsplatsen och kunna delta i arbetsmarknadsåtgärder, kompetenshöjande verksamhet eller rehabiliterande insatser. Kostnaderna beräknas vanligtvis enligt billigast rimliga resesätt, t ex kostnad för buss.

Arbetsmarknadsnämnden har ett automatiskt tillägg för lokala resor i riksnormen. Kostnader därutöver prövas individuellt. Avståndet till arbete eller aktivitet bör i normalfallet följa Linköpings kommuns avståndskriterier.

Det kan finnas skäl att bevilja bistånd även vid kortare avstånd. Tänkbara orsaker kan vara; hur barn påverkas, om medicinska skäl finns samt om det finns orsak att gå ut med biståndet av motivationshöjande skäl.

Vid godkänt bilinnehav beräknas bilkostnaden enligt Skatteverkets referenspriser för milersättning för gällande år.

Begravningsresor

Kan beviljas efter särskild prövning. Gäller i samband med nära anhörigs dödsfall inom Sverige (make/maka, sambo, barn, föräldrar, syskon, svärföräldrar). Resa till begravning utom Sverige beviljas inte.

Färdtjänst

Ekonomiskt bistånd till färdtjänst beviljas i normalfallet till den faktiska egenavgiften, åtta resor per månad bedöms som skäligt. Om ansökan handlar om arbetsresor ska den enskilde ansöka om månadskort. Observera att kostnad för färdtjänst kan ingå i handikappersättningen/merkostnadsersättning och då utgår inte ekonomiskt bistånd för kostnaden.

Ansökan om ekonomiskt bistånd till egenavgift för riksfärdtjänst beviljas i normalfallet inte. Dessa resor bedöms på samma sätt som rekreationsresor eller andra resor utanför hemkommunen.

Inställelse till domstol

Vittne eller åtalad på annan ort har rätt att erhålla bidrag från rättsväsendet avseende kostnaderna i samband med sådan resa. Bidraget söks hos tingsrätten i samband med rättegången. Denna form av resa beviljas inte.

I samband med anhöriginvandring

I normalfallet beviljas inte bistånd till anhörigas inresa till Sverige och till Linköpings kommun, då kommunen har det yttersta ansvaret för kommuninvånarna inte till inresande. När en person flyttar till Sverige från annat land eller annan kommun gäller kraven för att få ekonomiskt bistånd en skyldighet för enskilda att planera sin ekonomi i situationer där de kan räkna med att de kommer att sakna ekonomiska medel till sin försörjning.

Resekostnader ut från Sverige (utländska medborgare)

Rätt till bistånd föreligger endast i en akut nödsituation då den enskilde saknar hemvist i Sverige men tillfälligt vistas här. Hjälp i sådana fall gäller då endast till hemresa/närmaste hemlands ambassad och tillfällig hjälp med uppehälle i avvaktan på hemresa och under hemresa.

Frivillig återvandring

Ansvar för kostnaden åligger Migrationsverket.

Sjukresor

Om du på grund av din hälsa inte har möjlighet att ta dig till vården på egen hand kan du boka sjukresa. För resor till sjukvårdsinrättningar ska sjukresor användas. Du behöver

inte ha färdtjänstillstånd för att resa med sjukresor. Du bokar sjukresor via Östgötatrafikens beställningscentral.

Vid sjukresa inom Östergötland får du använda samma trafiksystem som finns för färdtjänst. I allmänhet innebär det resor med taxi eller särskilda fordon för färdtjänst. Ofta får du samåka med andra resenärer.

Resan betalas med kort eller kontanter direkt till chauffören. Ett högkostnadsskydd gör att du under varje 12-månadersperiod bara behöver betala för 22 enkelresor. Eventuellt ytterligare sjukresor under perioden blir då avgiftsfria.

För dig som har rätt att åka färdtjänst gäller samma avgift som för färdtjänstresan. Vill du omfattas av högkostnadsskyddet kan du betala egenavgift, i enlighet med ordinarie sjukreseavgifter. Anmälan om att betala egenavgift för sjukresa gör du till Östgötatrafikens beställningscentral, eller till färdtjänsthandläggare i Linköpings kommun.

Skolresor

I första hand är det skolans ansvar att stå för kostnaden.

Kostnad för skolresa kan efter utredning i särskilda fall beviljas till en normalresa, exempelvis bussresa under en dag. Individuell bedömning görs alltid.

Söka arbete

Arbetsförmedlingen har i vissa fall möjlighet att bekosta sådana resor.

Umgängesresor

Det primära ansvaret för resor vid umgänge har umgängesföräldern. Bo föräldern ska dock med hänsyn till gemensam ekonomisk situation bidra för att säkerställa barnets rätt. Om inte föräldrarna gemensamt kan ordna kostnaderna för resan kan nämnden efter individuell prövning stötta upp för att barn och förälder ska uppnå skälig levnadsnivå

Övriga resor

T ex resa till släktings bröllop eller födelsedag beviljas inte.

Semester

I normalfallet beviljas inte extra kostnader i samband med semester/rekreation.

I vissa fall kan särskilda skäl föreligga och en individuell behovsprövning görs. En resa vartannat år bedöms i normalfallet tillräckligt för att uppnå en skälig levnadsnivå. Nivån på biståndet ska vara i jämförelse med vad en låginkomsttagare på orten normalt kan kosta på sig.

Skulder och avbetalningar

Ekonomiskt bistånd till betalning av skulder utgår inte. Bistånd beviljas inte till privata lån, böter, kvarskatt etc. Skulder till försäkringskassan är att se som avbetalning på skuld och rätt till bistånd föreligger inte i normalfallet.

I mycket särskilda undantagsfall efter utredning kan bistånd beviljas för skulder. Det förutsätter att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, skuldregleringen har avgörande betydelse för den sökandes fortsatta livsföring och att skälig levnadsnivå avsevärt skulle försvåras om hjälp inte utgick.

Spädbarnsutrustning

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till nödvändig spädbarnsutrustning efter särskild prövning i enlighet med arbetsmarknadsnämndens vägledande normer för spädbarnsutrustning.

Klienten har i första hand ett ansvar att planera sin ekonomi så att nödvändiga inköp inför ett barns födelse kan göras. Planering inför barns födelse kan också innebära att se över möjligheten att låna nödvändig utrustning från sitt nätverk. Finns det syskon till barnet är det rimligt att räkna med viss återanvändning av kläder och utrustning.

Tandvård

Akut tandvård

Kostnad för akut tandvård är en godkänd utgift vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Det ska styrkas att den utförda behandlingen har varit akut.

Nödvändig tandvård

Vid ansökan om nödvändig tandvård ska sökande visa upp ett kostnadsförslag från behandlande tandläkare för bedömning om kostnaden anses skälig innan behandling påbörjas.

Vid utredning om ansökan till nödvändig tandvård tas hänsyn till om sökandes behov av ekonomiskt bistånd beräknas bli kort- eller långvarigt och vilka möjligheter den enskilde har inom rimlig tid att tillgodose tandvårdsbehovet.

Vid ansökan om nödvändig tandvård där priset överstiger 5 000 kronor ska bedömning göras i samråd med nämndens tandläkarkonsult. Detta för att utreda om behandlingens kostnader är rimliga samt om det finns andra jämförbara behandlingsoptioner till en lägre kostnad.

Rätt till bistånd till tandvårdskostnad prövas månadsvis då rätten till bistånd står i förhållande till personens ekonomiska förutsättningar när kostnaden uppstår.

Telefon

Införskaffande av en mobiltelefon ingår i posten Fritid och Lek i riksnormen för ungdomar upp till 20 år. Den (billigare) typen av mobiltelefon som Socialstyrelsen syftar till och som ingår i riksnormen, kan inte likställas med en smartphone. Smartphone kan likställas någorlunda med dator, beroende på behovet och bedöms inom ramen för hemutrustning.

Löpande kostnader för mobiltelefon ingår i riksnormens post gemensamma hushållskostnader.

Kommunens färger

I kommunens varumärkesmanual finns information om färger.

Färger, Linköpings kommuns varumärkesmanual

Färgerna är framtagna för att ge god kontrast mellan bakgrund och text.

Om ni låter den här tabellen ligga kvar i dokumentet kommer dessa anpassade färger att ligga kvar i alla färgväljare i dokumentet. Tabellen tas bort efter att ett dokument fastställts.

Färg	HEX-värden
Grön	#1D8748
Ljusblå	#00818F
Blå	#005365
Rödbrun	#7F1F44
Rosa	#D83570
Röd	#E51F4A
Rödorange	#D93E00
Grå	#767676
Mörkgrå	#494949
Svart	#000000